

ישראלים במרכז שערוריית בנייה בקניה ראש העיר יודח

כותרת בעיתון נאירובי
יותר מ-100 כלים במחיר אפסי

קצת קטנה. השניים החליטו להיכנס לעסקי בנייה גדולים בקניה. וכך נכנסה לעיסקה גם עיריית נאירובי.

רווחים

ללא מיכרז

במרכז העיסקה עומדת הלוואה גדולה של הבנק הבינלאומי לפיתוח בינלאומי. המנהלת עליידי ארצות-הברית. הלוואה היא בת 36 מיליון דולר, והיא נועדה להקמת עשרות אלפי יחידות דיור ברמה נמוכה לתושבי נאירובי. נאירובי גדלה בקצב של 100 אלף תושבים לשנה, הנוהרים אליה מכל חלקי הארץ בת 20 מיליון התושבים. מרבית תושבי העיר, המונה כיום כמיליון תושבים, סובלים ממחסור בדיור. עיריית נאירובי הופקדה מטעם האמריקאים על ביצוע הפרויקט, והיה עליה להוציא מיכרז לבניית המיבנים במימון האמריקאי. לפי העיתונות, ניתנו העבודות עליידי ראש-העירייה, לחברה של זאבי, ללא כל מיכרז, ובמחירים המבטיחים לו רווחים נאים. נוסף על כך קיבל זאבי מן העירייה חוזה, המבטיח לו קרקעות רבים במרכז העיר, ללא תמורה, שעליהם יבנה דירות ברמה בינונית לעובדי העירייה והממשלה. על בנייה זו, המבוקשת מאד בקניה, עתיד הקבלן להרוויח כשליש העלות, ותודות לקבלת הקרקע בחינם צפויים לו רווחי-עתק, בלי כל סיכון: בקניה הביקוש לדירות הוא כה גדול, שכאשר הקבלן מודיע על כוונתו לבנות בתים, הוא מוצף הזמנות, ומקבל את כל המימון מתקציבי הממשלה. המלווה לבנייה בריבית של 9% בלבד. בהתאם לדיווחי העיתונות של נאירובי, קיבל זאבי שיטחיקקקק גדולים במרכזי הפרברים הקרים ביותר של נאירובי. כאשר נודע הדבר לגיזבר העירייה, הוא פנה במכתב לשר-הפנים, התלונן גם כי משתמשים במכוניות של העירייה להסעת בוחרים של סיעת ראש-העירייה במחנות-הבחירה שלו. ברור כי לפעולת הגיזבר יש מניעים פוליטיים, על רקע מילחמת-הבחירות. אולם ההתקשרות בין זאבי לראש-העירייה כבר גרמה להכפשת שמם של הישראלים בקניה, והכותרות מבשרות כי הישראלים קשורים בעיסקות אפלות עם ראש-העירייה וסיעתו.

לא ברור אם החקירה תגלה כי היו צדדים אחרים לעיסקה. שאולי יחייבו את המעורבים לפעולות מהירות.

הקהילה הישראלית בקניה מונה כ-500 נפש, ומהם 100 מועסקים עליידי זאבי. הפרשה שהיא קשורה בה יכולה לגרום לנזק בלי-תואר לישראל ולקשריה הכלכליים עם קניה. שהיא אחת המדינות המעטות באפריקה, המתירות קשרים כלכליים עם ישראל ונחיתת מטוסי אר-על.

יגאל לביב

שניים מגדולי הקבלנים הישראלים, זכריה דרוקר וגדי זאבי, עומדים במרכז שערורייה המסעירה את קניה ובירתה נאירובי. השערורייה עלולה לגרום לפיטורי ראש-עיריית נאירובי, אנדריו גנומבה, שהוא האיש השלישי החזק בקניה, אחרי הנשיא מוי ושריהאוצר קיבאקי. הדחתו של גנומבה תחסל את סיכויו לנצח בבחירות הקרובות לפרלמנט בגנומבה, את שריהחוז של קניה, שהוא מאוהדי אש"ף, וראש האופוזיציה לנשיא מוי בתוך המפלגה האחת הקיימת בקניה, קאנו.

היומון של קניה, האומה, מדווח מזה כמה ימים בכותרות ראשיות, כי מועצת העירייה של נאירובי נקראה לאסיפה יוצאת-מנהל, כדי לפטר את גיזבר העירייה. הסיבה הרשמית לפיטוריו, כפי שמסר מזכיר העירייה, היתה שכתב מיכתב לשר-הפנים של

NAIROBI City Council had no mandate to get involved in the formation of the Nairobi Development Company Ltd., councillors said at City Hall yesterday.

The company was registered on June 23, 1979. Town Clerk Simon Getonga and an Israeli national, Mr. Gad Zeevi, are directors of the company which is jointly owned by the City Council and H.Z. (Kenya) Ltd.

יריעה עז זאבי

100 מתוך 500 בני הקהילה הישראלית

קניה ישירות, ולא דרך ראש העירייה, וכן שלא העלה את השכר ל-200 פקידים ב-10%, כפי שהחליטה הממשלה. זמן קצר לפני מועד האסיפה התברר כי מזכיר העירייה החליט לבטלה. היה זה כשנודע לו, שבקרב חברי מועצת-העירייה יש רוב למניעת פיטורי הגיזבר, וכי קיים סיכון סביר להדחת ראש-העירייה גנומבה, כאשר ראו חברי מועצת-העירייה כי ה' אסיפה נדחתה, פנו אל שריהפנים ותבעו כי יחקור את כל הפרשה.

המדינה

קטנה עליו

התברר כי המיכתב שכתב הגיזבר לשר הפנים כלל העתקים של חוזה על הקמת חברת בנייה חדשה, בשם החברה לפיתוח נאירובי, ובעלי מניותיה הם עיריית נאירובי והקבלן הישראלי גדי זאבי, באמצעות החברה ח"ז (חירום-זאבי), שהוא מפעיל בקניה. גיזבר העירייה התלונן כי החוזים על הקמת החברה נעשו בחשאי עליידי ראש-העירייה, בלי האישורים החוקיים הדרושים, וכי הקמת החברה והחוזים שנחתמו עימה מעניקים לשותפים הישראליים הטבות לרוב על חשבון העירייה.

גדי זאבי היה שותף בחברה ישראלית לציד עפר חירום-לנדא, שהוקמה עליידי אביו וארבעה קבלנים, בראשות ישעיהו לנדא. לפני כעשר שנים, כאשר נגרמו העבודות כדורם, עבר זאבי לעבוד בחיקף גדול באוגנדה ובקניה, והפעיל שם כמה עשרות כלים. את המכה הגדולה עשה כאשר אידי אמין גירש את הישראליים מאוגנדה. חברת ורד של מקורות נשארה עם יותר ממאה כלים כבדים באוגנדה, ולא יכלה להוציאם. זאבי קנה מוורד את הציד במחיר אפסי, ויחד עם שריהחבורה של אוגנדה העביר את הציד כולו לקניה.

הוא הפך לגדול הקבלנים בעבודות-עפר בקניה, המעסיק אלפי עובדים מקומיים, וקרוב ל-100 ישראליים. הוא בונה את מרבית שדות-התעופה הצבאיים של ארצות-הברית, סולל את מרבית הכבישים במדינה, ומקים את מרבית הסכרים ומפעלי המים בקניה. מילבדו ומילבד הקבלנים, שותפים עימו בעסקי ח"ז בקניה גם החברה שרותי הנדסה של נסים בראז'יק, בשליש המניות.

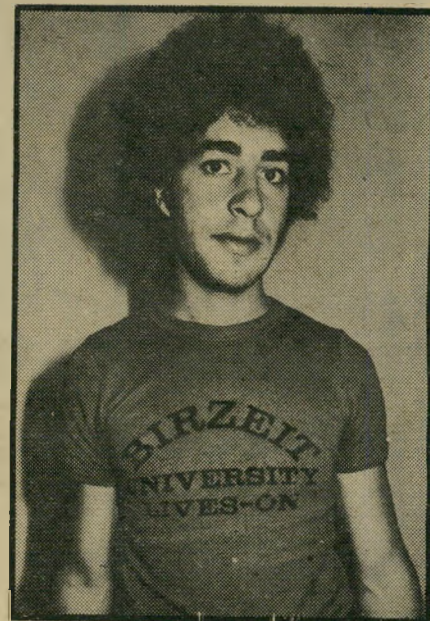
התחום שבו לא פעל זאבי היה בנייה, וכדי להיכנס לתחום זה התקשר עם הקבלן החיפאי זכריה דרוקר, שגם עליו המדינה

חילת יוני לארצות-הברית, הופיע בכנסים שבהם השתתפו אמריקאים, ערבים ויהודים. הוא קרא לכל האירגונים ולכל האנשים התומכים בחרות החינוך ללחום למען פתיחת האוניברסיטה.

"ישראל ניסתה ליצור לאוניברסיטה תדמית של מרכז פוליטי, במקום מכון אקדמי. כל זה כדי לאפשר לשליטונות הכיבוש הצבאי לעשות מאיתנו שעיר לעזאזל, אחרי שהם ראו שאינם מסוגלים לעמוד מול ההתנגדות והרגשת אי-שבי עות-הרצון, שהלכה ופשטה בכל השטחים הכבושים."

המיבנה הראשי של הקמפוס הוא בן 90 שנה. ב-1924 החליטה בדיעה נאצר לתרום חלק מכספי המישפחה למען תושבי ביריית. תחילה זה היה בית-ספר עממי. ב-1942 הפך בית-ספר תיכון, וב-1952 — מיכללה דו-שנתית. שהתעוזה שלו מוכרת באוניברסיטאות אמריקאיות ואירופיות. מאז 1972 נחשבת אוניברסיטת ביריית כטובה וכמוכרת ביותר ברחבי הגדה ה' מערבית.

52 שנים היה בית-הספר שייך למישפחה נאצר, עד שהחליטו בני המישפחה להעבירו לחסות נאמנים, בראשות כארים חאלף, ראש עיריית רמאללה. עד 1971 שימש מוסא נאסר (שר-החוז לשעבר ב' ממשלת ירדן), כנשיא האוניברסיטה. אחריו כיהן בתפקיד הנא נאסר, שהוגלה

סטודנט כביריית

— איך לעשות יחסי-ציבור —

לירדן ב-1974. עתה מנהל את האוניברסיטה הד"ר גבי בראמקי. במקום לומדים 1100 תלמידים, באמצעות 110 מורים, חלקם אירופים ואמריקאים, העובדים לפי חוזים מיוחדים. שיעור התלמידות מגיע לכדי 43%, רובן מתגוררות במעונות ליד הבניין הראשי. העירייה ביריית שוכנת צפונית-מערבית לרמאללה, ובה 7000 תושבים. עד 1948 היו כל התושבים נוצרים. אחרי ה' מילחמה התחוספו אליהם פליטים מוס'ים. העירייה חובקת את הקאמפוס, ורבים מתושביה מתפרנסים מעבודתם באוניברסיטה.

"לנו יש סימן שאלוהים לא רוצה כי בוש", אמר השבוע איש זקן, תושב המ' קום, "יומיים אחרי שסגרו את האוניברסיטה, קמנו בבוקר וראינו את דגל פלסטיני על המיסגד ועל הכנסייה. באו חיילים וניסו להוריד את הדגלים. עבדו כמה שעות עד שהצליחו. למחרת ראינו שוב את הדגלים. באו חיילים, ניסו וניסו, ושניים מהם נפלו. אחרי כמה שעות הם הצליחו, ואז קיבלו פקודה לשבור את התורן. אם אלהים היה חושב שצריך כיבוש, אז החיילים הישראלים לא היו נופלים. בשבילנו זה סימן, אצבע אלר'הים!"

חוריצות אדומות. כשבוע אחרי סגירת האוניברסיטה החל ד"ר גבי בראמקי לשלוח מיכתבים לשרהביטחון, עור ויציץ מן. בהם ביקש להיפגש עימו לשיחה. מאות מיכתבי מחאה גישלחו אל שריהביטחון מאוניברסיטאות בארץ ובחוץ-לארץ, ומ' אנשים פרטיים בכל רחבי העולם. ביום השירשי לפני כשבועיים, הוזמן בראמקי לשיחה המצופה, שבה נכח גם תת-אלוף

מישפט

כתונת פסים

הראיה היחידה היא

כותונת זהה לזו של

החשוד, הנועץ בקוד:

"אני חף ממשע!"

"אדוני השופט, אני לא יכול יותר", מחה ציון קולקופי (29), בבית-מישפט השלום בתל-אביב, "כל פעם שקורה משהו, עוצרים אותי, עכשיו אני חשוד בגלל כור תונת-פסים. אתה יודע, אדוני, כמה חולי צות כאלה יש בעיר?"

ציון נעצר לפני כשבועיים, בחשד כי פרץ יחד עם חבר, לדירת-מגורים השייכת לנעים דלל מרמת-השרון, וגנב ממנה תכשיטים בשווי של יותר מ-100 אלף ל"י. רות, בחקירת המישפחה התברר, כי סמוך

בנימין בן-אליעזר. כעבור חמישה ימים התקבל האישור הרשמי לפתיחת האר' ניברסיטה.

"לא התחייבנו לשום דבר שלא עשינו גם קודם לכן", אמר ד"ר בראמקי, "אנו אחראים לכל הנעשה בתוך שטח הקאמ' פוס. איננו אחראים לנעשה מחוץ לשטח. בשביל זה יש מימשל צבאי ויש מיש' טרה. זה לא עניין להנהלת האוניברסיטה."

התלמידים, רובם תושבי הגדה המערבית ומיעוטם מישראל, הגיעו ביום שבו פורסם בעיתונות דבר פתיחתה. "לא באנו ללמוד", אמר אחד התלמידים, "את זה עשינו כל הזמן. גם לבד וגם עם המורים שלנו."

"באנו להראות לכולם עד כמה דאגנו לאוניברסיטה שלנו". רוב התלמידים לבשו חולצות אדומות שעליהן הכתובת: "אוניברסיטת ביריית קיימת!"